

Odotuksia rokoteviestinnälle

Kansalaiset

Miksi ottaa rokote?
Milloin saan rokotteen?
Onko rokote turvallinen?
jne.

Sote-ammattilaiset

Rokotusjärjestys
Riittävät tiedot työhön
Lähteet
jne.

Rokotusten järjestäjät

Rokotusten järjestäminen
Taustatiedot ja perustelut
jne.

Media

Haastattelut
Luotettava rokotetietous
Luvut, tilastot ja faktat
jne.

Suomessa esiintyy pelkoja koronarokotetta kohtaan: Miten viranomaiset aikovat varmistaa, että riittävän moni suomalainen ottaa aikanaan rokotteen?

Koronarokotukset alkavat Päijät-Hämeessä tammikuussa

11 kysymystä kohta alkavista koronarokotuksista – asiantuntijat tyrmäävät yleisimmät harhaluulot

Pfizer puolitti arvionsa siitä, montako koronarokoteannosta se voi toimittaa tänä vuonna

Koronarokotteet eivät tule vapauttamaan rokotettujakaan heti koronatesteistä – tutkimukset rokotteiden turvallisuudesta jatkuvat vielä pitkään käyttöönoton jälkeen

Koronarokotuksista tulossa mittava ponnistus myös Keski-Pohjanmaalla – urakka hoidetaan samalla järjestelyllä kuin influenssarokotukset

Rokotevastainen liike levittää väärää autismiväitteitä edelleen myös Suomessa.

Rokotukset | Rokotekeskustelussa viitataan paljon ”tutkimuksiin” – tutkijoiden kirja kertoo, miten tosiasioita väristellään ja sen, miten faktat tarkistetaan

Koronarokoteviestinnän linjaukset

18.1.2021

Viestinnän lähtökohdat

Viestintä on avointa, luotettavaa ja oikea-aikaista. Viestintä perustuu parhaaseen käytettävissä olevaan tietoon koronavirusrokotteista. Viestintä tukee valtioneuvoston hybridistrategian toteutumista.

Viestinnässä kiinnitetään erityistä huomiota:

- ihmisten epätietoisuuteen, huoliin ja toiveisiin
- valmiuteen reagoida nopeasti muuttuviin tietoihin ja viestiä sen mukaisesti
- realismiin ja uskallukseen myöntää tiedon rajallisuus nyt - kaikkiin kysymyksiin ole vielä vastauksia
- laaja-alaiseen yhteistyöhön viranomaisten ja järjestöjen kesken - mukaan lukien terveydenhuollon ammattilaiset
- synergiaan kansainvälisessä pandemiatilanteessa – esim. hyödyntäen EU:n ja EMA:n viestintää
- nykyiseen mediaympäristöön: keskustelua ei voi hallita, mutta siihen voi osallistua aktiivisesti ja myönteisellä tavalla

Viestinnän periaatteet

- **Avoimuus ja läpinäkyvyys** - kerromme mitä tiedämme, kerromme mitä emme tiedä ja kerromme päätösten taustat
- **Luottamus** – luotamme alan ammattilaisten osaamiseen ja ihmisten arviointikykyyn
- **Realistisuus** - viestintä perustuu tutkittuun tietoon, kerromme lähteet
- **Ennakointi** – kartoitamme riskit, vaiheistamme viestintää ja varaudumme muutoksiin
- **Empatia ja vuorovaikutus** – kuulemme ja otamme huomioon ihmisten toiveet, huolet, erilaiset taustat ja kokemukset (esim. oma kokemus covid-19-taudista)
- **Yhteistyö** – viestintä perustuu yhteistyöhön yhteisten linjausten mukaisesti
- **Rohkeus** – keskustelua rokotteista seurataan ja siihen osallistutaan, viestimme myös vaikeista ja keskeneräisistä asioista
- **Ymmärrettävyys** – selkeys, saavutettavuus, yhdenmukaisuus, toisto

Viestinnän tavoitteet

Viestinnän tavoitteena on:

- kaikilla on mahdollisuus tehdä päätös maksuttoman rokotteen ottamisesta vapaaehtoisuuteen perustuen
- saada riittävä rokotekattavuus
- ennakoida ja viestiä ymmärrettävästi, yhtenäisesti ja vuorovaikutteisesti samalla vähentäen huhuja ja vääriä tietoja
- rakentaa luottamusta viranomaisten toimintaan, terveysviranomaisten rokotussuosituksiin ja rokotusjärjestykseen
- motivoida ihmisiä jatkamaan suositusten ja rajoitusten noudattamista, koska rokotteiden antamasta suojasta ei ole vielä varmuutta ja koska rokotusten toteuttaminen väestössä vie aikaa
- tukea epidemiatilanteen hallintaa, johtamista ja hybridistrategian sekä rokotusstrategian tavoitteiden saavuttamista

Esimerkkejä viestinnällisistä riskeistä

Toiminnallisia riskejä on paljon ja ne ovat toteutuessaan myös viestinnällisiä riskejä.

- Esim. todellisuuden ja odotusten väliset ristiriidat sekä mahdollinen saannin viivästyminen, laatuongelmat, logistiikan ongelmat jne.

Viestinnällisiä riskejä ovat mm:

- Rokotevastaisuus, erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiltä
- Viranomaisten ristiriitaiset viestit
- Disinformaatio, huhut, väärän tiedon levittäminen
- Viestintä ei tavoita kohderyhmiä tai viestiä ei ymmärretä
- Harkitsemattomat ulostulot

Viestinnän organisointi, yhteistyö ja vastuut

- viestinnässä noudetaan samoja periaatteita ja toimitaan samoilla vastuilla kuin tavallisesti rokotteita koskevassa viestinnässä
 - STM, THL, Fimea, palvelujärjestelmä ja sote-alan ammattilaiset
- yhteistyöhön perustuva yhtenäinen viranomaisviestintä vahvistaa kaikkien toimijoiden roolia ja epidemian johtamista
- pääperiaate: toimivaltainen viranomaisen viestii
 - sovitaan työnjaosta, pidetään siitä kiinni – joustetaan tarvittaessa tilanteen mukaan
 - muut toimijat tukevat ja täydentävät omalla viestinnällään
 - tiivis yhteistyö, avoin tiedonkulku, olemassa olevan tiedon hyödyntäminen

Viestintävastuut *(tarkentuu)*

THL

- Kansalaisviestintä
- Kansallinen rokotusohjelma
- Rokotetutkimusten ajankohtainen tilanne
- Rokottamisen käytännön järjestelyt: varastointi, jakelu, koulutus, neuvonta
- Aikataulu ja ennusteet: milloin rokotteita on valmiina ja erikseen, milloin rokotukset voivat alkaa, yhteistyössä STM:n ja Fimean kanssa
- Rokotekattavuus, rokotusten kirjaaminen ja tiedonsiirto (Avohilmo)
- Tehon, mukaan lukien immuniteetin kesto, haittavaikutukset ja turvallisuuden seuranta ja arviointi (yhdessä Fimean kanssa)
- Asenteet rokotteita ja rokottamista kohtaan

Palvelujärjestelmä, kunnat:

- Väestön rokottaminen, paikallinen viestintä, terveydenhuollon ammattilaisten toiminta ihmisiä kohdattaessa

TTL:

- Työterveyshuolto ja sen rooli rokotusten järjestämisessä

STM

- Rokotusohjelmaa ja rokotteita koskeva lainsäädäntö
- Kansainvälinen yhteistyö (EU, WHO) yhteistyössä THL:n ja FIMEAn kanssa
- Päätökset taloudellisesti merkittävistä rokotehankinnoista
- Rokotusjärjestyksestä päättäminen (THL, VN)
- Rokotteisiin liittyvä vakuutustoiminta
- Lääkehoitoon, lääkkeiden ja rokotteiden saatavuus

Fimea

- Myyntilupa-arvio yhteistyössä EMA:n kanssa
- Tuki hankintaprosessin eri vaiheissa
- Haittavaikutukset ja turvallisuuden seuranta (yhdessä THL:n kanssa)
- Valmiste ja tutkimustiedot (yhdessä THL:n kanssa)

VNK

- Suomi toimii –kampanja, informaatiovaikuttaminen, henkinen kriisinkestävyys

Muut keskeiset viestijät

lääkeyhtiöt, muiden maiden terveysviranomaiset, järjestöt, media, EU/DG Sante, EMA, WHO, ECDC, jne.

Yhteiset ydinviestit

- Suomessa tarjotaan maksuton rokote – rokotteen ottaminen on vapaaehtoista kaikille
- Rokotteet ovat yksi tehokkaimmista keinoista tartuntatautien torjumiseksi
- Rokotusten ensisijainen tavoite on vähentää vakavia tautitapauksia, ennenaikaisia kuolemia ja ylläpitää terveydenhuollon kantokykyä
- Suomi tavoittelee mahdollisimman hyvää rokotuskattavuutta
- Koronarokotteita on aluksi tarjolla rajallinen määrä. Siksi rokotteita tarjotaan aluksi ryhmille, joilla on kohonnut riski saada koronavirustartunta tai koronavirustaudin vaikea muoto.
- Rokotteiden turvallisuus on arvioitu ennen kuin se on saanut myyntiluvan ja turvallisuutta seurataan rokotteiden koko elinkaaren ajan EU-yhteistyönä.

Otteita STM:n hallinnonalan rokoteviestinnän suunnitelmista

18.1.2021

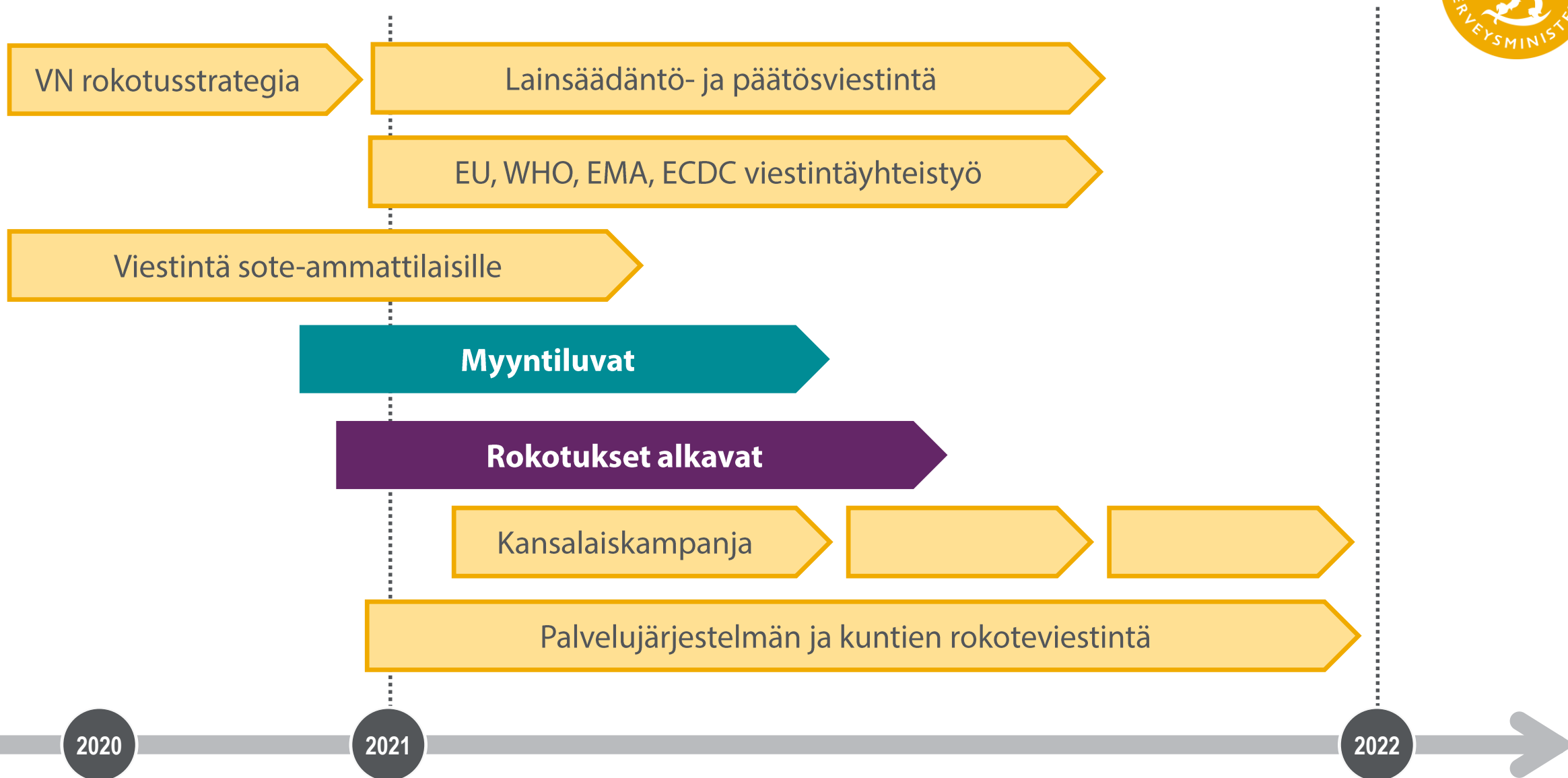

Rokoteviestintään käytettävät resurssit *(tarkentuu)*

- Viestintäkokonaisuudet
 - THL:n kansalaiskampanja 500 000 euroa
 - VNK:n Suomi toimii –kokonaisuus
 - Varaus viestinnän budjettiin, STM
- Henkilöresurssit
 - STM, THL, Fimea rokoteviestintätiimit
 - VNK
- Kansallinen viestintäyhteistyö, sh-piirit ja kunnat
- Media- ja sosiaalisen median seuranta, Meltwater
- VNK:n Kansalaispulssi -kysely, rokotekysymykset

Aikajana viestintätoimille 2020–2021 *(tarkentuu)*

THL:n ja VN:n koronarokotekampanja

Pääviesti ja -kuvat

thl.fi/koronarokote

thl.fi/koronarokote

thl.fi/koronarokote

THL:n ja VN:n koronarokotekampanja

Juliste

THL:n ja yhteistyökumppaneiden omat kanavat

Painettu 500 x 700 mm sekä ladattavat pdf:t A4 ja A3 (FI, SV, EN)

thl.fi/koronarokote

thl.fi/koronarokote

thl.fi/koronarokote

Viestinnän kanavat ja toimenpiteet 1 *(tarkentuu)*

- Päivitettävät perusviestit kaiken viestinnän tukena, jaetaan
 - mallivastaukset
 - UKK
 - Viestintäsuunnitelman perusviestit ym. keskeiset osat myös alueille
- Kansalaiskampanja, näkyy kaikissa viestintäkanavissa, ml. televisio
- Digi- ja väestöviraston koronapuhelin vastaa myös rokotuskysymyksiin (vastaukset THL:stä)
- Tiedotteet
- Some tiedotteiden pohjalta
 - vuorovaikutus kansalaisten kanssa
 - Twitterissä tieto medialle nopeista tilanteista
- Thl.fi, Fimea.fi, STM.fi – sisältöä koronarokotteista
 - Ammattilaisille
 - Kansalaisille
- THL:n mahdolliset omat infotilaisuudet
- STM:n ja THL:n koronatilannekatsaus, rokoteosuus

Viestinnän kanavat ja toimenpiteet 2 *(tarkentuu)*

- Tietopaketti kansalaisille, joille rokotetta tarjotaan ja jotka harkitsevat rokotteen ottamista
 - Painettavat jakomateriaalit ja tietopaketti verkossa
- Tietopaketti kansalaisille, jotka jo ottaneet / ottamassa rokotuksen
 - Rokotuspaikoilla jaettavat painomateriaalit / näytettävät digituotteet ja tietopaketti verkossa
- Viestintämateriaalia rokotuksista kuntien ja sh-piirien viestintäkanavissa jaettaviksi
- Teams-webinaarit rokotustoiminnan suunnittelun ja rokotusten toteuttamisen tueksi (koulutusta)
- Infektio- ja rokotusuutiset -sähköpostijakelu ammattilaisille
- Blogit/kolumnit/vieraskynät/yliöt: mahdollisuus käsitellä ja avata asioita laajasti
- Somevinkit alueille: webinaari disinformaation käsittelemisestä somessa?
- Koordinaatio viranomaisten kesken
- Yhtenä erityisenä kohderyhmänä nuoret – omat kanavat, peli rokotukseen liittyen

Kuntien tukeminen viestinnässä *(tarkentuu)*

- koronainfopuhelin kansalaisille (DVV, THL kouluttaa päivystäjiä vastaamaan rokotteita koskeviin yleisiin kysymyksiin)
- neuvontapuhelin rokotuksia toteuttavien ammattilaisten tueksi
ohjeet rokotuksia toteuttavien ammattilaisten tueksi infektiouutiset ammattilaisille säännöllisellä sähköpostijakelulla
- kansalaiskampanjan materiaalit alueiden rokoteviestinnän tueksi
- koulutusta disinformaation kohtaamiseen, esim. webinaari
- tapaamiset tarpeen mukaan

Huomioita luottamuksen rakentamisesta: miten vastata rokotevastaisuuteen?

- On tärkeää ymmärtää, että rokottamattomuus ei välttämättä tarkoita rokotevastaisuutta.
- Rokotusepärointi on harvinaista Suomessa, ja varsinainen rokotevastaisuus vielä harvinaisempaa.
- Huomioitava, että heuristinen päättely ja yksilöiden tarinat vetoavat yleensä voimakkaammin tunteisiin kuin tieteellinen tieto.
- Evidenssille ja tieteelle kasvot: identifioitava valtakunnalliset ja alueelliset spokespersonit; tukena pääviestit
- Eliittien merkitys: vaikuttajien merkitys mielipiteenmuodostuksessa
- Esiin tieteellinen konsensus
- Vasta-argumentit kannattaa tuoda esiin jo ennalta: vastanarratiivit
- False balance: vältetään hedelmätöntä vastakkainasettelua
- Huomioidaan omission bias: Tekemättömyyden negatiivisia seurauksia pidetään pienempinä kuin aktiivisten tekojen negatiivisia seurauksia. Esim. rokotuksen aiheuttamat haitat tuntuvat suuremmilta kuin rokottamatta jättäytymisen haitat.
- Tuttuihin asioihin luotetaan. Toistaminen kannattaa.
- Suurin osa rokotteiden haittavaikutuksista on lieviä ja ohimeneviä.
- Keskustelu päätoimittajien yms. kanssa – median etiikka tärkeä rokottamisen kannalta

Disinformaation vastaaminen

- disinformaation torjunta koko koronaviestinnässä
- tukipyynnöt VNTike ja Supo
- räätälöity koulutus sote-henkilöstölle yhdessä THL:n kanssa (THL määrittää koulutettavat)
- VNK käynnistää yhdessä KAVI:n kanssa kampanjan, jossa muistutetaan disinformaatiosta ja mediakriittisyydestä, sekä annetaan ohjeita disinformaation tunnistamisesta